

Som allerede antydet af det ærede Medlem for Ringkøbing Amts 1ste Valgkreds (J. C. Christensen) har dens § 24 taget Sigte paa, at ingen Præst skulde lide Skade ved Tiendeafløsnings, ved Kapitelstakstens Fiksering. Her er jeg nu ikke ganske enig med det ærede Medlem i, at man her har set paa Pensionisternes Tarv og sagt: En Pensionist bør ikke lide noget Tab ved Tiendeloven — men derimod ikke paa Præsternes. Jo det er dog i Virkeligheden Præsternes Tarv, man har set paa. Man har sagt: Her vilde være et Tilfælde, hvor Tiendeloven vilde bringe en Præst Indtægtsnedgang eller forøget Udgift, og det ville vi afværge. Derimod vil Tiendeloven slet ikke komme til at berøre en Pensionist. En Pensionist faar fastsat en Pension af saa og saa mange Tønder Byg efter Kapitelstakst, altsaa ikke noget, der kan falde ind under Tiendelovens Fiksering af Kapitelstaksten; Pensionisten har, ganske uanfægtet af Tiendeloven, Ret og Adgang til hos sin Eftermand at oppebære saa og saa mange Tønder Byg og Rug o. s. v. efter Kapitelstakst. Men saa har man sagt: Det vilde være ubilligt overfor Præsten, der sidder i Embedet, at han til sin Formand skal udrede Pension efter en Kapitelstakst pr. Tønde Byg, der maaske er højere end den Sum, han nu faar gennem Tiendeloven ved at have Rente af sin Tiendekapital, og i lige Maade vilde det ogsaa være ubilligt mod Pensionisten at sige: Men saa skal Præsten slippe med at udbetale saa og saa meget mindre. Derfor er det bestemt, at Statskassen udreder Forskellen. Ulykken er naturligvis, at i det første Aar — og det nu sidst afvige Aar var det første, hvor overhovedet Præsteindtægter havde faaet Tienden afløst — var Kapitelstaksten saa særlig høj, saa ganske usædvanlig høj. I Aar er den atter dalet noget, ikke meget for Byg, men navnlig for Rug er den dalet en Del. Men da den var saa særlig høj i Fjor, blev det ogsaa særlig iøjnefaldende for de Præster, der havde faaet deres Tiende afløst, at var det ikke sket, men skulde de fremdeles i Stedet for at have Renterne af en Tiendekapital have deres Tiende udbetalt af Sognets Beboere, saa vilde de have haft saa og saa meget mere pr. Td. Byg. Det er naturligvis ogsaa særlig beklageligt paa en Tid, hvor ellers de allerfleste Embedsmænd have faaet forhøjede Lønninger, og hvor man i det hele maa erkende, at mange Præsteembeder have en Løn, der i Virkeligheden er alt for ringe.

Imidlertid kan jo Ministeriet ikke saaledes straks gaa til at stille Forslag om at forandre dette og udjævne Forskellen ved direkte Tilskud fra Statskassen. Man kan ikke anerkende, og det har ingen Sind været Mening, at Tiendeloven med den deri gennemførte Tiendeafløsning har øvet Uret mod nogen. Den har fikseret Kapitelstaksten til de nævnte 10 Aars Gennemsnit, og derved ere Præsterne, som andre Tiendeejere, sikrede mod nogen Sinds at komme ned under dette Gennemsnitstal; men man har ikke ved Tiendelovens Gennemførelse tænkt paa Muligheden af, at man fra Statskassens Side omvendt skulde tilskyde Beløb, naar Kapitelstaksten blev højere end dette Gennemsnit. Ministeriet vil derfor ikke straks det første Aar komme med saadanne Forslag, som jo skulde være byggede paa, at her falder ikke en Lønningsnedgang — for det maa jeg hævde, at der ikke er Tale om —, men Ophævelse af en Adgang til forhøjet Embedsindtægt, som vedkommende Præst vilde have haft ved den højere Kapitelstakst, paa Embeder, hvoraf mange daarligt kunne taale det, og at der derfor kunde være Grund til at træde hjælpende til.

Det første Aar var desuden Tienden kun afløst for 128 Sognekald. Man stod altsaa endnu ganske uden noget virkeligt Materiale til at kunne se, hvad det her vilde dreje sig om. Nu sagde det ærede Medlem for Odense Amts 2den Valgkreds (Halsted) vel, at det manglende Materiale kunde jo Ministeriet skaffe; det var Ministeriet, der havde Adgang dertil, og han syntes til Dels at undre sig over, at vi ikke her kunde forelægge Forslag og sige: Det vil dreje sig om saa og saa meget til Landets ca. 1,100 Præsteembeder, efterhaanden som Tienden afløses. Men dette er jo ganske umuligt. Thi hvad er det for et Materiale, der mangler? Ja, det er fra hvert Embede, der efterhaanden faar sin Tiende afløst, Oplysninger om, hvor meget dette Embede vilde have i Tiende i Aar efter *dette* Aars Kapitelstakst mere, end det nu faar i Rente af Tiendekapitalen. Dette var noget mere i Fjor; det er ved den nu fastsatte Kapitelstakst mindre i Aar, og ingen vil jo i dette Øjeblik kunne sige noget som helst om, hvor meget det vil være i 1910—11 osv., indtil vi efterhaanden faa Tienden afløst for alle Præsteembeder. Mindst et Par Aar maatte der altsaa nødvendigvis gaa hen, før der kunde siges noget derom, og før det